

Affaldsdage 2018 – borgerinvolvering

I 2017 sagde I, at det vigtigste at gøre, hvis vi vil rykke mod mere genbrug, genanvendelse og cirkulær økonomi er, at engagere borgerne. Derfor var temaet for Affaldsdage 2018 borgerinvolvering. Notatet her opremser kort de hovedpointer og anbefalinger som blev formidlet vedr. borgerinvolvering.

14.11.2018

Side 1 af 5

J.nr. MG

Dansk Affaldsforening
Vester Farimagsgade 1, 5.
1606 København V

Tlf.: 72 31 20 70
danskaffaldsforening.dk

Rammesætning

I løbet af dagen var der både inspirationsoplæg med fokus på teoretiske og konkrete værktøjer samt mere case-baserede oplæg med fokus på eksempler fra den virkelige verden. Der blev givet en lang række eksempler og anbefalinger med på vejen, som i nærværende notat samles i følgende struktur:

- Det traditionelle borgermøde
- Det utraditionelle borgermøde
- Målgruppe og formål, herunder Arnsteins deltagelsesstige
- Generelle opmærksomhedspunkter

I løbet af dagen var der oplæg fra følgende personer med erfaring inden for borgerinddragelse:

Anikka Agger, Ph.D. Lektor med speciale i borgerinddragelse

Ellen T. O' Gara, arkitekt og ejer af firmaer PLATANT

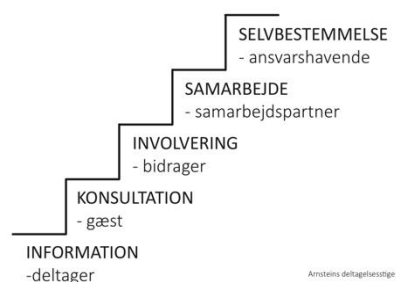
Slides fra begge oplæg findes på danskaffaldsforening.dk.

Målgruppe og formål

Når man går i gang med at involvere borgere, er det vigtigt at analysere målgruppen først og ikke mindst hvilket formål man har med involveringen. På Affaldsdage 2018 blev der givet en række anbefalinger til hvordan man griber sådan en opgave an.

• Arnsteins deltagelsesstige

Denne stige er et værktøj til at fastlægge hvilket niveau af borgerinvolvering man ønsker at bruge. Herefter er det hensigtsmæssigt at overveje hvilken metode man bruger til at inddrage på det givende niveau.

- **Analysér hvordan du får fat på de rette**

Når man udsender invitationer, får man fat i eliten, altså dem der gerne VIL deltage i en borgerinvolveringsproces. Derfor kan man overveje at tage andre midler i brug for at få fat i en anden målgruppe. Dette er også vendt i afsnittet om det uformelle borgermøde.

Side 2 af 5

- **Analysér sted og aktører**

Et godt tip er, at se på hvor der skal implementeres noget nyt. Er det et flot historisk sted, er det er udsat miljø, eller er det en stille villavej, som gerne forsat skal være en stille villavej? Borgerne i området ser måske stedet på en anden måde end hvad embedsfolk gør. At bibeholde samme stemning eller skabe en ny stemning kan være vigtig for de lokale. Brug derfor deres inputs, for at få en bedre reaktion.

- **Beslutning om metoden**

Slutteligt i planlægningsprocessen skal I lægge jer fast på en metode. Her er det vigtigt at have ovenstående aspekter for øje, men også de følgende pointer kan være relevante i forhold til at skabe den bedste proces, som giver det bedste resultat.

Det traditionelle borgermøde

Det traditionelle borgermøde forbindes ofte med et møde på rådhuset fra 16.30-19.00 med kaffe, kage og efterfølgende skrub-af-sandwich. Bordene er linet op i biografstilling og mødets titel er "affaldsmøde ved kommunen".

Der kan være fordele ved at holde et borgermøde i den traditionelle forstand, med borgere som møder op på en given adresse i et givent tidsrum, for at diskutere emner. Dog er der en række anbefalinger til hvordan sådan et møde kan gøres mere levende og give deltagerne de bedste rammer for at diskutere det, der netop skal diskuteres.

- **Bordopstilling**

Identificer formålet med mødet, og lav en bordopstilling efter det. En diskussion, drøftelse, inputs fra borgerne lægger op til bordopstilling egnet til gruppearbejde, mens et rent informativt møde, lægger op til en anden bordopstilling.

- **Icebreakers**

Sørg for at kickstarte sessionen/mødet med en form for icebreaker. En ide kunne være en ting+historie som til Affaldsdage 2018. Det kunne også være bytte-plads-legen fra Affaldsdage 2018. På denne måde kender deltagerne hinanden en smule bedre, og man har tungen eller kroppen i gang.

- **Giv tilladelse til kreativitet**

Nogle mennesker er gode med ord, nogle er gode til at tegne og nogle er gode på skrift. Sørg for der er mulighed for at udfolde sig både grafisk, mundligt, skriftligt og hvad der ellers kunne være. Dette kan løses konkret med papirer i forskellige farver, tuscher, lego, post-its, fysiske genstande osv.

Side 3 af 5

- **Konkrete cases**

Det kan være svært at forstille sig teorier, og u håndgribelige eksempler i en faglig verden som affaldsbranchen. Det kan dog imødekommes ved at bringe konkrete cases med, som deltagerne skal arbejde med/forholde sig til.

- **Brug de sociale medier**

Her kan det være vigtigt at vurdere om det er relevant for målgruppen. Dog kan det være en motivation for visse målgrupper at kunne se billeder/opslag af dette borgermøde på Instagram/Facebook eller andre steder. Eller at de selv er i stand til at dele oplevelserne på sociale medier. Et eksempel fra Affaldsdage 2018 er hashtagget #affaldsdage2018. Her kunne I som deltagere finde billeder fra eventet og selv deltage i billedstrømmen som kørte på skærmen under gruppearbejde ved hjælp af hashslider.com.

- **Teamet i centrum – ikke kommunen/selskabet**

Når der indbydes til møde, kan man ofte have tendens til at indbyde til "Møde i kommunen om de nye affaldsløsninger". Her kan det i stedet for være en god ide at præsentere mødet som "De nye affaldsløsninger". På denne måde angiver man allerede i titlen at det ikke er kommunen der er i centrum, men det er den opgave der skal løses. Jo mere konkret, jo bedre.

- **Forventningsafstemning**

Og nu vi er ved præsentationen og rammesætningen, skal der altid indledes med en forventningsafstemning. På denne måde sikrer man up-front at alle er på samme side. Her skal der både rammesættes i forhold til indhold, altså en decideret plan over hvad der kommer til at ske, samt hvad der skal komme ud af mødet/sessionen.

- **Hvert 6. minut skal der ske noget nyt, hvert 18. minut skal der ske et "break"**

Mennesker kan ikke holde koncentrationen for længe ad gangen. Derfor er det vigtigt at hjælpe hjernerne til på vej med at lave nogle "forandringer" i løbet af et møde. Det betyder at hvert 6. minut skal der ske noget nyt (oplægs- holderen bevæger sig, hæver sænker stemmen – vigtigt ikke "bare" at stå stille og tale monotont).

Derudover er der brug for en større forandring hvert 18. minut. Dette kan være i form af en pause, en øvelse, eller noget hvor deltagerne ikke "bare" skal fortsætte med at sidde og lytte (videre).

Det utraditionelle borgermøde

Det utraditionelle borgermøde er alle de møder man har med borgerne som ikke er på "formen" som i ovenstående afsnit. Det kan være en bod på gaden, vejledning på genbrugspladsen, snak med skraldemanden, et event/happening, eller noget helt andet.

Side 4 af 5

Denne typer møder er gode til at skabe uformelle rammer, og fange de borgere som normalt ikke er interesseret i at gå til borgermøder og tale om affald og genbrug. På Affaldsdag 2018, blev disse møder både eksemplificeret og der blev givet nogle anbefalinger med på vejen.

- **Frontmøde er utroligt vigtigt**

Her tales der om det møde der sker mellem borgerne og de medarbejdere de møder i branchen. Det kan være genbrugspladsvejlederen eller skraldemanden. Disse personer er kommunens ansigt udadtil og er altafgørende for hvordan borgerne opfatter kommunen. Det er altså en god ide at have fokus på at disse medarbejdere er positive, imødekommende, hjælpsomme og smilende.

- **Andre former for møder – mød din målgruppe hvor de er**

Det er her det uformelle borgermøde kan noget. Hvis du skal have fat i børn, mød ind på skolen og i fritidsklubben, hvis du skal have fat i håndværkere, mød dem i byggemarkedet, hvis du skal have fat i de ældre, tag til bankospil om tirsdagen. Kun fantasien sætter grænser for hvor man kan troppe og, hvad man kan troppe op med i hånden.

- **Partnerskaber på genbrugspladsen**

Der kan være en god melodi i at udnytte knudepunktet for borgere og materialer/affald/produkter (kald det hvad du vil). Her kunne man opfordre til små lokale partnerskaber mellem en borger med en frugtpresser, en borger med mange nedfaldsæbler og en borger som godt kan lide at drikke juice.

- **Gør det let at deltage**

Jo lettere det er at deltage, jo flere vil også møde op. Hvis det er på vej ned i Netto kl. 17 og det kun tager 10 minutter lige at snakke med en medarbejder, gør man distancen til kommunen mindre. Arbejd derfor med borgernes flow i hverdagen og ikke kommunens.

- **Aktiv deltagelse fra borgerne og samarbejde med de eksisterende aktører**

Igangsættelse af projekter så som at skabe et rum i byen til affaldssortering og et sted man kan hænge ud, er aktiv inddragelse og rigtig god ide. Det skaber både ejerskab fra de lokale, og det virker inkluderende frem for invaderende.

- **Flerfunktionalitet**

Borgerne har rigtig gode ideer, og kan være i stand til at løse de udfordringer vi har, når vi sidder med affaldsområdet hver dag. Derfor er opgaver, hvor der er brug for at "tænke ud af boksen", meget velegnet til borgerinddragelse. Et eksempel fra Affaldsdage 2018 er bogbyttehylden på Christianshavn, hvilket var en borgernes ide.

Side 5 af 5

Generelle anbefalinger i forhold til borgerinvolveringsprocesser

Der er nogle helt generelle huskeregler som kan være gode at have med i denne sammenhæng.

- **Prøv noget nyt hvert halve år**

Her taler vi ikke nødvendigvis om store forkromede processer gennem flere måneder. Tværtimod kan det være en god øvelse at prøve noget nyt indenfor borgerinvolvering hvert halve år – en lille afgrænset ting.

- **Byg videre på det der virker**

Hvis det viser sig, at der er gode resultater med et setup, så byg videre på det. Gentag det, udvid det osv. Der er ingen grund til at opfinde nye processer hele tiden hvis det vante virker.

- **Lingo i øjenhøjde**

Det er vigtigt at møde borgerne hvor de er, og ikke prøve at løfte sig over dem. Det kan være brugbart at benytte andre ord end man normalt vil benytte i en intern proces, for at minimere distancen. Man kan være lidt hård og snakke om at 'af-DJØF-isere' sig inden man går ud og møder borgerne.

- **Vær modig**

Det kan være grænseoverskridende at prøve nye ting af og træde ud af de vante rammer på kontoret. Det kan dog give rigtig meget værdi at tænke en smule anderledes og tillade helt almindelige mennesker som ikke er affalds-eksperter ind i arbejdet.

Husk slutteligt at vi er privilegerede på affaldsområdet. Alle mennesker rører ved affald hver dag, og de fleste har en mening om det. Det skal vi udnytte!